

Skønne dage i DKS

- Temaeftermiddag og landsmøde

Et Stemningsbillede ved klinisk underviser Charlotte Fabricius Kragh

I invitationen var der lagt op til *et par skønne dage* i det Jydske 6. og 7. marts 2020

Jeg var spændt på, hvad dagene ville bringe, det var mit allerførste møde med Dansk Kristelig Sygeplejeforening. I mit daglige virke er jeg klinisk underviser i en afdeling med speciale i ældre sygdomme, og i en afdeling med speciale i at lindre livstruende syge i den sidste tid af livet. Om end det kan lyde hårdt og ubarmhjertigt – men her er mange skønne øjeblikke. Derfor glædede jeg mig til at blive beriget i to dage i selskab med kristne sygeplejersker, hvor vi har fælles værdigrundlag funderet på næstekærlighed og den gode gerning - hvilken mulighed 😊.

To dage, hvor rammerne for at opleve særlige øjeblikke med fag og tro, tog udgangspunkt i en formiddag med 'Kaffe med Kari' (K. Martinsen, Dr. Philos), udelukkende for studerende.

Den efterfølgende temadag var et oplæg om 'skønne øjeblikke i sygepleje', med sygeplejerske, cand.pæd. og ph.d. Sine Maria Herholdt-Lomholdt. Fokus var her sygeplejerskers og patienters møde i og med skønne øjeblikke.

Gule blomster, nærvær og fællesskab

Mine sanser var skærpet og en ånd af god fornemmelse forplantede sig i mig, garneret med nærvær og fællesskab i Diakonhøjskolens samlingsal.

Gule forårsblomster stod på bordene med en friskhed og spiren som forårets lysvæld, der er og var noget, jeg ikke kunne se med det blotte øje, blot fornemme. Noget, der bare er og opstår - som når en blomst kigger frem af en revne i asfalten. Det er et skønt øjeblik, som opstår og er, når det er – som humlebien, der flyver, fordi den **ikke** ved, at den ikke kan.

Det passede meget godt, at dagen indledtes med at synge: *Det er i dag et solskinsvejr*, som jo bl.a. er en hyldest til foråret, naturen og ... kvinden. Jeg ved ikke om det var tilfældigt - men der var (næsten) kun kvinder, og naturen viste

sin styrke om end på godt og ondt, fordi Coronavirus var ved at blive et truende vilkår udenfor. Men stemningen indenfor var nærmest det modsatte.

Det eneste, der indimellem ledte min opmærksomhed på det truende udenfor, var de små flasker med håndsprit, som var at finde rundt omkring på bordene. Næsten som taget ud af noget af det, Sine sagde: *At det skønne også er det grusomme*, som på en eller anden måde bærer en kraft, der holder mennesker oppe, når al logik og sund fornuft siger, det burde de ikke kunne, altså holde sig oprejst.

At åbne rum for lysstråler og glimt – også i situationer, hvor alt er mørkt og goldt. Når noget bliver bragt til standsning, og sætter sig spor på en måde, så det meningsløse alligevel på en eller anden måde giver mening. Jeg tænker videre, om det, der gjorde *dette* til noget særligt, var at tiden var sat af til at indfange de glimt, der kom som tale, stemning, fornemmelse – forvandles til skønne øjeblikke. Glimt, der har sat sine spor i mig.

Indimellem gav jeg mig hen til det, Sine på en fascinerende og indlevende måde fortalte, og indimellem trådte jeg ud og betragtede, hvad der udspillede sig blandt deltagerne. De lyttede og strikkede.

Jeg kunne høre strikkepindenes møde med hinanden i en fast rytme, samtidig med, at der skabte sig noget imellem de to pinde. Skabt af to hænder og en kvinde – en skøn virkelighed. Således udspillede skønne øjeblikke sig også i salen, - rummet.

Kvinden med det døde barn.
Doras fortælling

Nu kom et billede på det store lærred af kvinden Dora, der udtrykte sorg over at miste et ufødt barn. Jeg følte mig ramt af en afmagt, præcis som den sygeplejerske, der har været tæt på og ville hjælpe Dora. Et billede på menneskelig afmagt; vi kan miste det mest betydningsfulde i livet, fordi vi er mennesker. En svær kendsgerning for det moderne, kontrollerede menneske; at overgive sig til afmagten og turde være sensitivt tilstede i nuet og det uvisse.

For en stund var verden sat på lydløs

Vi var alle fysisk til stede, det kunne jeg se, vi sad på stole med borde foran os, nogen brugte bordet til at have papir og blyant liggende til at notere de guldkorn, der blev formidlet. Andre havde PC, iPad og mobil liggende, godt nok på lydløs. Kun en enkelt mobil meldte sig og forstyrrede det tavse og mindede os om, at der var en verden udenfor. Men for en stund var verden sat på lydløs.

Det **her** handler om mødet mellem mennesker. Mødet mellem patient og sygeplejerske, der hver især har sin integritet og grænse, en urørlighedszone, som er yderst skrøbelig og stærk på samme tid. Et fænomen med en stærk selvstændighed, som vi let kan bryde ind i eller forulempe. Det betyder, at sygeplejersker i mødet må respektere patientens grænse for nærhed. Her må sygeplejersken være villig til ikke at røre, og lade dele af patientens liv forblive uberørt. Så i mødet er der også en umiddelbar åbenhed i kraft af vores forbindelse til og forbundethed med hinanden – sådan at forstå, at sygeplejersken altid må få indtryk af det, patienten udtrykker.

***Skønne øjeblikke i sygepleje beskrives som glimtvisse øjeblikke,
hvor sygeplejerskers bevægelser, ord og handlinger
ikke står i bevidsthedens tjeneste.
(Sine L. p.288)***

Men nu er kaffen klar

Alle strømmede hen til rullebordet med kaffekander og chokoladecake. Det var på en eller anden måde godt med noget konkret, en kontrast til al den åndelige føde, vi lige havde indtaget.

Herefter fortsatte turen i det åndelige rum om at blive bevægelig berørt i forholdet mellem det skønne og det hellige. Ingen tvivl om, at der var mange gode pointer her, om noget af det, vi mærker i mødet med syge og døende patienter. Sine gjorde, med afsæt i Kari Martinsens tanker om det hellige, en stor indsats i at formidle om det. Når I er henvist til noget universelt genkendeligt, som kan erfares i et skelsættende øjeblik, viser de hellige erfaringer sig. De har sin tid, en tid som ikke kan skyndes på. Det hellige overskrider på en eller anden måde det skønne, fordi det rummer en livsbærende kraft, der bærer, dér hvor vi ikke kan bære os selv.

Der er noget som er større end os selv.

Et par gange måtte jeg træde ud at det åndelige fællesskab for at mødes med det konkrete, som da var mine egne tanker, og det fysiske rum, jeg sad sammen med de andre. Som øjensynligt også tillod sig – om end på skift, at træde ned i det konkrete. Nogen lukkede øjnene lidt på turen, men det var der selvfølgelig plads til. Så var man parat til igen at tage turen op igen.

Jeg følte stor glæde ved, at Kari Martinsen var der hele tiden, hun indgyder ro og velkommenhed – og ingen tvivl om, at hun er den person, der har haft og stadig har meget stor betydning, for den måde jeg og mange andre, tænker sygepleje og er sygeplejerske på.

Tak, Kari for mange skønne øjeblikke i al ydmyghed.

I slutningen af oplægget reflekteres over det moderne menneskes jagt på det skønne, som ikke inkluderer det værende, men det gørende. Mennesket gør noget ved sig selv, for at holde sig evigt skøn. Dette oplæg vil for mig være evigt. Jeg har bestemt fået perspektiver på skønne øjeblikke, der vil være evigt – et kort sekund – en evighed. Nu blev der klappet og en varm begejstring fyldte rummet. TAK til Sine.

Så var det tid til et musisk indslag, hvor der blev spillet smukt på klaver af Louise, en ung og smuk sygeplejerske

"You raise me up.. so I can stand.. "

SMUKT

Omsorgsprisen 2020

Omsorgsprisen 2020 blev uddelt.... Den gik til Louise Hjortlund Tetsche, sygeplejerske og afdelingsleder på afdeling N4 (psykiatrisk) Brønderslev Sygehus.

Stort tillykke og sikke mange fine anbefalinger.

Omsorgspriskomiteén

Skønne hilsner fra Charlotte Fabricius Kragh, Klinisk Underviser, Geriatrisk og Palliativ Afdeling